

Jaarverslag Ledencommissie Gelderland 2021

Concept

Lcgelderland@natuurmonumenten.nl

Jaaroverzicht

Net zoals in 2020 heeft ook in het jaar 2021 het functioneren van de ledencommissie onder druk gestaan als gevolg van Covid-19 besmettingsgevaar. Veel vergaderingen vonden on-line plaats. Zodra het mogelijk was hebben we enkele activiteiten in de buitenlucht gehouden. Dankzij de coöperatieve houding van de beheereenheid en de gastvrijheid van de Herenboeren werd het mogelijk om in enkele weken een jaarvergadering te houden toen duidelijk werd dat rond de zomer periode de Covid-19 besmettingsgraad erg laag was.

Dat de ruimte om ons heen steeds meer onder druk komt te staan kan niemand zijn ontgaan. Het wordt steeds drukker in onze natuur met recreanten en sporters wat zijn weerslag heeft op natuurwaarden. Er is behoefte aan veel meer duurzaam opgewekte energie en er is veel te doen over de manier waarop we met onze bossen omgaan. De wolf blijkt ook voor de nodige veranderingen te zorgen. Veel onderwerpen waarover wij de belangen zo goed mogelijk laten klinken in de jaarlijkse ledenraad. Het is belangrijk dat wij daarbij gevoed worden door de mening van onze Gelderse leden.

De behoefte om een frisse neus te halen in de natuur lijkt onze vereniging veel nieuwe leden op te leveren en dat is mooi. Betrokkenheid bij onze kwetsbare natuur is onmisbaar voor een toekomstbestendige bescherming. Een mooi initiatief dat we dit jaar zagen was de “operatie Kraamkamer”. Bezoekers van natuurgebieden werden verwelkomt met “Welkom in de kraamkamer van moeder natuur”. Op deze manier doen beheerders een beroep op verantwoordelijkheid en compassie en dat is beter dan simpelweg afsluiten.

Wat is een Ledencommissie?

De Ledenraad van de Vereniging Natuurmonumenten bestaat uit twaalf ledencommissies, één voor ongeveer iedere provincie. De Ledenraad zorgt ervoor dat de stem van leden doorklinkt in de koers van de vereniging. Samen met het bestuur denkt, praat en beslist de LR mee over de hoofdlijnen van het beleid. Daarnaast keurt de LR het jaarverslag goed en benoemt zij de bestuursleden.

Wat doet een Ledencommissie?

De LC vergadert ongeveer acht keer per jaar. Onderwerpen die aan de orde komen zijn van landelijk of regionaal belang. Naast de leden van de LC is vrijwel altijd een vertegenwoordiger van de werkorganisatie aanwezig voor nadere toelichting en uitwisseling van ideeën. De LC houdt de ontwikkelingen op zowel landelijk als provinciaal niveau bij.

Ledencommissie Gelderland

De ledencommissie (LC) Gelderland is de spreekbuis voor de circa 79.000 Gelderse leden en heeft momenteel 8 leden in de ledenraad en 2 kandidaat-leden.

*Heeft u vragen of opmerkingen, u kunt deze kwijt in onze mailbox:
Lcgelderland@natuurmonumenten.nl*

Ledencommissie Gelderland

Patrick Jansen
Voorzitter LC Gelderland

Nico Vlasveld
Voorzitter PCG Veluwezoom +
Deelerwoud

Jaap Kuper
Voorzitter PCG Ijsselvallei

Vlok van Harten
Voorzitter PCG Winterswijk

Yvonne van der Mey
Vice voorzitter LC Gelderland
Voorzitter PCG NW Veluwe

Bas Verschuuren
Voorzitter PCG Zuid Veluwe

Kees Janszen
Secretaris LC Gelderland
Lid PCG NW Veluwe

Wim Kannegieter
Penningmeester LC Gelderland

Jac. Meter
Kandidaat lid
PCG NW Veluwe

Robert Milder
Kandidaat lid
PCG Montferland

Marthe Derkzen
Kandidaat lid
PCG Veluwezoom

Yvonne Nijpels
Steun-lid
PCG Ijsselvallei

De jaarlijkse ledendag heeft in het teken gestaan van de landbouwtransitie en vond plaats op het erf van de Herenboerderij “de Grootte Modderkolk” in Loenen.

Jorrit Geerlings, coördinator Natuurbeheer Zuid-Veluwe en IJssel vallei heeft in een presentatie uitleg gegeven over het landbouwbeleid van Natuurmonumenten. Natuurmonumenten wil schouder aan schouder met agrarische ondernemers de rijkdom aan bloemen, insecten, vogels en bodemleven in het landelijke gebied vergroten en zo zorgdragen voor meer biodiversiteit in een fraai landschap. Het was mooi dat zich onder de aanwezige leden ook agrariërs bevonden die een oproep deden om vooral natuurinclusief geproduceerd voedsel te gaan consumeren. Er werd uitleg gegeven over het actieplan “Natuurinclusieve Landbouw Gelderland”.

De dag werd afgesloten met een rondleiding over het erf waarbij volop gelegenheid was voor het stellen van vragen.

Thema: Recreatiezonering

Recreatiezonering Veluwe

De Ledencommissie is bezorgd over de toename van de recreatiedruk maar begrijpt tegelijk dat er onder het grote publiek behoefte is om buiten te recreëren. We dringen aan op een transparante systematiek om de beschikbare ruimte beter te verdelen. Een natuurgebied, met name Natura2000, is niet hetzelfde als een park, recreatieterrein of een sportpark. In het verleden is te makkelijk gedacht dat bestemmingen te combineren zijn.

In 2019 is een soortenherstelprogramma voor een aantal beschermde vogelsoorten verschenen welke in het kader van Natura 2000 zijn aangewezen als belangrijk voor de Veluwe. De provincie heeft zich zelf verplicht om alles in het werk te stellen om bijvoorbeeld 100 broedparen Wespandief en 2400 broedparen Boomleeuwerik mogelijk te maken. Hier hoort ook een recreatiezoneringsplan bij. Het herstelprogramma heeft aan de hand van onderzoek vastgesteld dat gebieden zoals bijvoorbeeld het Hulshorsterzand potentieel belangrijk is voor Tapuit en Duinpieper. Deze soorten stellen eisen aan habitats en ook aan rust wat zich niet laat combineren met een uitgebreid netwerk van wandelpaden en routes.

Er zijn meerdere on-line sessies georganiseerd met belanghebbenden en geïnteresseerden, waaronder ook vertegenwoordiging vanuit de LC. In september 2021 is een concept plan gepubliceerd, waarna men commentaar wil verwerken om in januari 2022 pas een definitief plan ter inzage wil leggen.

Veel wandelaars zien hun vertrouwde wandelrondje verdwijnen zijn daar boos over. Een on-line petitie over de plannen voor het Hulshorsterzand is meer dan 2000 x ondertekend. Hier is alle begrip voor en het onderstreept de noodzaak om duidelijkheid te scheppen over de bestemming van ruimte.

Nationaal park de Veluwezoom bij Rheden is een andere Natura2000 parel van Natuurmonumenten waar de populariteit tot grote druk op het gebied heeft geleid. Het beroemde rondje over de Posbank trekt onder andere veel gemotoriseerd verkeer al dan niet met sportief karakter. De Ledencommissie heeft de aanzet gegeven voor een ledenraadpleging over de de beleving van het gebied en over de mogelijkheden tot verkeersbeperkende maatregelen

De gemeenteraad van Rheden heeft in 2021 opdracht gegeven om tehaalbaarheid te onderzoeken van een gedeeltelijke afsluiting te komen in alleen drukke periodes.

In Gelderland staan veel bomen en bomenkap houdt de gemoederen van velen bezig. Over dit onderwerp verschenen berichten in de krant en reportages op tv. De landelijke ophef over ontbossing in Nederland door beherende organisaties heeft de minister doen besluiten een nieuwe bossenstrategie op te stellen welke anno 2021 nog steeds niet is aangenomen.

Door Urgenda georganiseerde paneldiscussie over bosbeheer met enkele leden uit de LC Gelderland

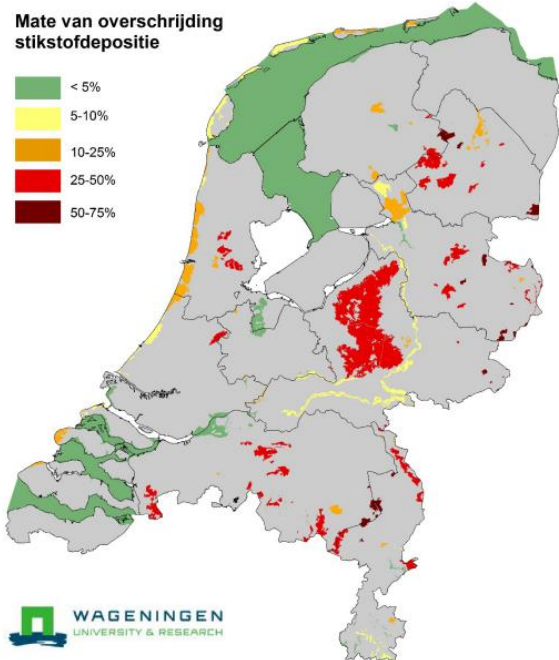
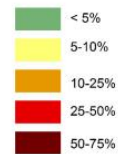
De nieuwe bossenstrategie bevat een omstreden onderdeel in de vorm van vergunningvrije kaalkap tot 0.5 ha. Volgens de beherende organisaties levert dit geen nadelige effecten op voor natuurwaarden. Natuurmonumenten hanteert sinds enige tijd een kaalkap tot maximaal 0.5 ha waar dat eerder 2.5 ha was. Hierdoor kunnen vakken met exoten makkelijker worden verwijderd en kunnen openingen worden gemaakt waar specifieke soorten van kunnen profiteren. Een niet onbelangrijke groep deskundigen is echter van mening dat kaalkap altijd slecht is voor de boscologie en vermeden dient te worden. Een rapport dat is opgesteld in opdracht van de minister (J. den Ouden & G.M.J. Mohren, nov 2020) weerlegt niet dat kaalkap schadelijk is voor boscologie. Natuurmonumenten heeft in de zomer van 2021 in een hoorzitting de mogelijkheid bepleit om vergunningvrije kaalkap te behouden in de bossenstrategie om de administratieve rompslomp te voorkomen bij natuurherstelprojecten. De ledencommissie heeft bij ons bestuur aangegeven hierover teleurgesteld te zijn

Thema bodemkwaliteit

Mate van overschrijding stikstofdepositie

Figuur 9: Berekende overschrijding (%) van de gemiddelde kritische depositiewaarde voor stikstof voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden, peiljaar 2017. Bron: GCN (RIVM) en INITIATOR, bewerkt door WENR.

Dat de uitstoot van stikstof slecht is voor onze natuur is al geruime tijd bekend. Vooral de arme zandgronden, zoals op de Veluwe, blijken erg gevoelig door het ontbreken van bufferende werking van beschikbare mineralen.

In publikaties van de Vereniging van Boseigenaren (VBNE) werd al enkele jaren geschreven over uitputting van de arme bosbodems op de hogere zandgronden als gevolg van houtoogst.

Van recenter datum zijn de inzichten in de verzuring van arme bosbodems door het ontbreken van bufferende mineralen (Vakblad Bos Natuur en Landschap) en de catastrofale gevolgen daarvan op de natuur (Dr. Ir. A.B. van den Burg april 2021)

Takken van naaldbomen bevatten relatief de meeste mineralen en worden daarom reeds een aantal jaren achtergelaten na houtoogst. Ook laten we 50% van het geschoten wild achter om als voedselbron te dienen.

K-gebrek bij zomereik

Eikenbossen op zandbodems hebben erg te lijden onder de verzuring van de bodem

Gelet op de urgentie is vanuit de ledencommissie tevergeefs een oproep aan het bestuur gedaan om van loofhout ook geen stammen te oogsten aangezien deze ook relatief veel mineralen bevatten. Daarnaast is verzocht om geschoten wild voor 100% achter te laten en kapvlaktes te vermijden in verband met uitspoeling van nutriënten.

Werkbezoeken in 2021

Op de Noordwest-Veluwe is door de permanente contactgroep een bezoek gebracht aan de Leemputten bij Staverden. Vanwege het voorkomen van bijzonder veel bijzondere planten, zwammen en insecten is dit kleine natuurgebied ontoegankelijk voor publiek. Een van de PCG leden verricht hier al 20 jaar inventarisatiewerk en kon ons uitgebreid uitleg geven over de bijzondere omstandigheden die een grote soorten diversiteit tot gevolg heeft gehad.

Tijdens een werkbezoek aan het Bergherbos in Montferland hebben we onder andere uitgebreid uitleg gekregen over de dassenpopulatie en de archeologische rijkdom.

Na meer dan een jaar on-line vergaderen was het terras van het theehuis op Landgoed Groevenbeek de eerste locatie waar we konden vergaderen. Tijdens de rondwandeling over het landgoed konden we ons een goed beeld vormen van de bosmaatregelen die hier worden uitgevoerd.

Thema: Wolf

De wolf is een nieuwe bewoner van de Gelderse natuurgebieden die de gemoederen bezig blijft houden. Ondanks een aantal tegenslagen lijkt de populatie een gestage groei door te maken met gevolgen voor de omgeving. Het wild in het bos is onrustiger dan voorheen en de verwachting is dat we in de toekomst een rijkere bosvegetatie zullen zien.

Waar eerder de jagersvereniging schadevergoeding vroeg vanwege de verwachting dat er minder te jagen valt, bepleit de ledencommissie daadwerkelijk vermindering van afschotdoelen door de aanwezigheid van wolven.

Helaas zijn we in 2021 geconfronteerd met zeer hoge afschot doelen in Gelderland (3000 Edelherten, 8500 Zwijnen, 600 Damherten)

Op de Zuid-Veluwe is het afschot van herten in 2021 gestaakt omdat er bijna geen hertenkalveren werden gespot sinds meerdere wolven zich in het gebied ophouden. De herten bevinden zich in een redelijk afgesloten gebied itt andere delen van de Veluwe.

Hoewel herten op andere delen van de Veluwe meer mogelijkheden hebben om zich te verplaatsen ziet de ledencommissie toch graag dat afschotdoelen op de gehele Veluwe worden aangepast aan de impact van de Wolf.

Duurzaam beleggen en bankieren

Naar aanleiding van een vraag van een Gelders lid is de LC Gelderland het gesprek met de directie van Natuurmonumenten aangegaan over de huisbankier en het duurzame beleggen. In de overwegingen van de directie om voor ING te kiezen als huisbankier spelen naast duurzaamheid ook andere elementen een rol. Een huisbankier dient breed en internationaal betaal en beleggingsservices te kunnen verlenen. Een organisatie als Natuurmonumenten is een organisatie met een complexe en omvangrijke betalingsverkeer situatie. Daarom wordt voor het bepalen van die keuzes gekeken naar internationaal aanvaarde benchmarks zoals de CPD's Climate A-list, de MSCI ESG Rating en de S&P ESG Rating. Uit die benchmark komt de ING als een van de top organisaties naar voren. Op duurzaamheidsaspect streeft ING ook hard na om klimaatneutraal te opereren. Zowel in de eigen bedrijfsvoering als in de beleggingen van de gelden die ter beschikking worden gesteld.

Deze toelichting heeft de LC Gelderland overtuigd dat deze keuze goed en beargumenteerd is genomen en dat deze keuze ook geen verandering behoeft. Het lid was tevreden met de terugkoppeling hieromtrent.

Meer informatie over het duurzame beleggingsbeleid van Natuurmonumenten is te vinden op de website <https://www.natuurmonumenten.nl/vermogensbeheer>

Jaarvergadering 2021

In september hebben we van de korte onderbreking van alle lock-down maatregelen kunnen profiteren en een fysieke vergadering kunnen organiseren.

We zijn de gastvrij ontvangen door coöperatie “de Herenboeren” op de Grote Modderkolk nabij Loenen op de Veluwe.

De jaarvergadering en presentaties hebben plaatsgevonden onder het dak van de potstal die verder aan alle kanten open was waardoor een maximale ventilatie mogelijk was.

Tijdens het formele gedeelte het jaarverslag vastgesteld en zijn twee kandidaatleden Bas Verschuuren en Wim Kannegieter tot LC lid verkozen

Twee maal per jaar wordt er een landelijke Ledenraadsvergadering georganiseerd. De leden van de ledencommissie zijn lid van de ledenraad. Tijdens de ledenraad worden algemene beleidszaken geagendeerd, worden bestuursleden benoemd en bijvoorbeeld het financiële jaarverslag vastgesteld. Landelijke thema's en de rol van Natuurmonumenten worden toegelicht en in minder formele werkvormen worden regelmatig ideeën uitgewisseld en verzameld.

Tijdens zogenaamde “vragenuurtjes” of “klankbordgroep belangenbehartiging” bijeenkomsten is het mogelijk om inhoudelijk dieper op onderwerpen in te gaan.

Wat is een Permanente Contact Groep ? (PCG)

Vanuit de Gelderse ledencommissie zijn er verschillende permanente contact groepen actief, die aan een specifiek natuurgebied en/of beheereenheid gekoppeld zijn. Die bestaan elk uit circa 10-15 mensen.

Het streven is dat er bij iedere permanente contactgroep minimaal één LC-lid betrokken is. Deze permanente contactgroepen worden ook wel PCG's genoemd. In de PCG's hebben de LC-leden en beheerders/communicatieboswachters rechtstreeks contact en discussies met bewoners en belanghebbenden van de natuurgebieden. Er zijn momenteel 7 PCG's actief.

De PCG 's vergaderen ongeveer 4 keer per jaar en bespreken actualiteiten binnen de beheereenheid, maar ook ontwikkelingen in de regio op gebied van milieu en natuur.

Belangstelling om deel te nemen aan één van de PCG's? Neem dan contact op met:
icgelderland@natuurmonumenten.nl

Beheereenheid Noord-West Veluwe

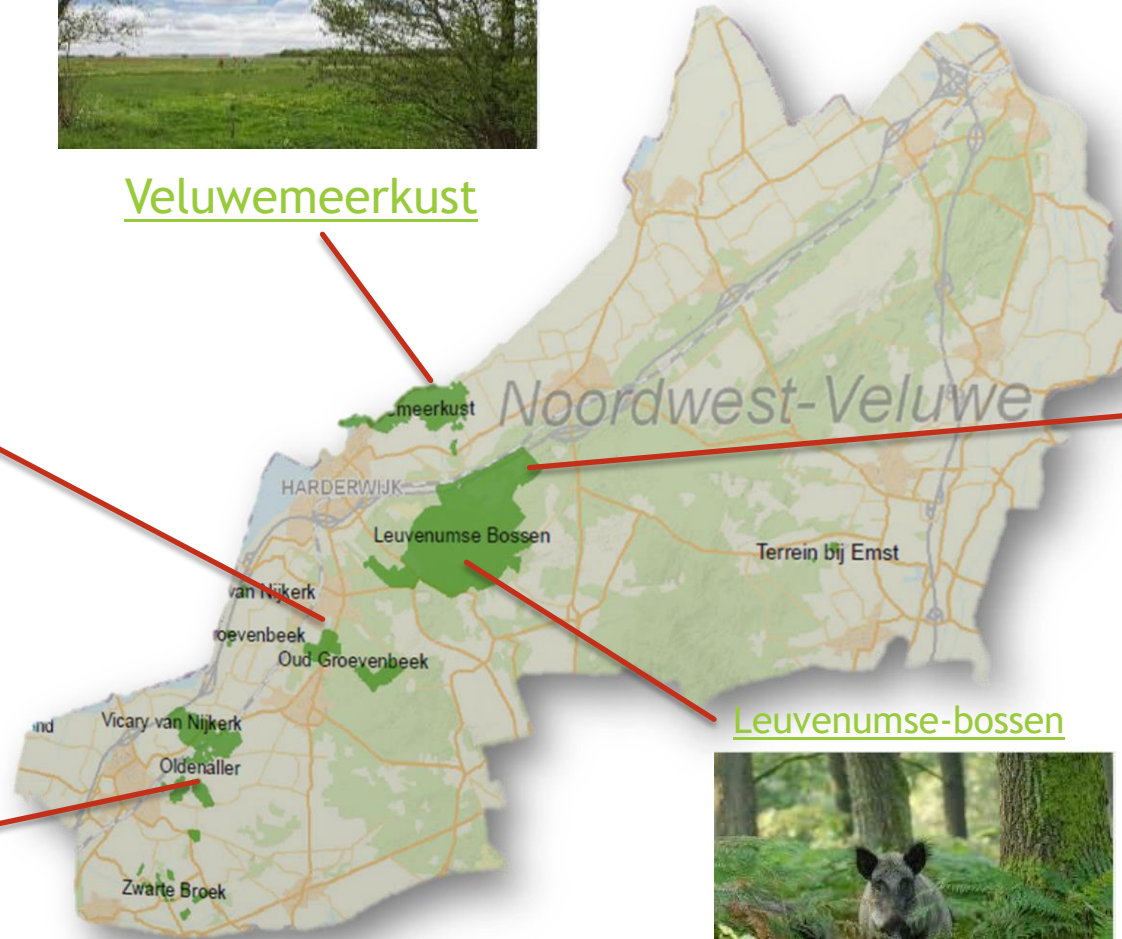
Veluwemeerkust

Oud-groevenbeek

Oldenaller

Hulshorsterzand

Leuvenumse-bossen

Beheereenheid Achterhoek

Landgoed Hackfort

Grote-veld

Velhorst

Beekvliet

Korenburgerveen

Dottinkrade

Bergherbos en de-bijvanck

Bekendelle / Keunenuis

Wooldse veen

Beheereenheid Veluwezoom

Deelerwoud

Veluwezoom

ijsseluiterwaarden

Beheereenheid Zuid Veluwe en IJsselvallei

Hoeve-delle

Reeënberg

Beekbergerwoud

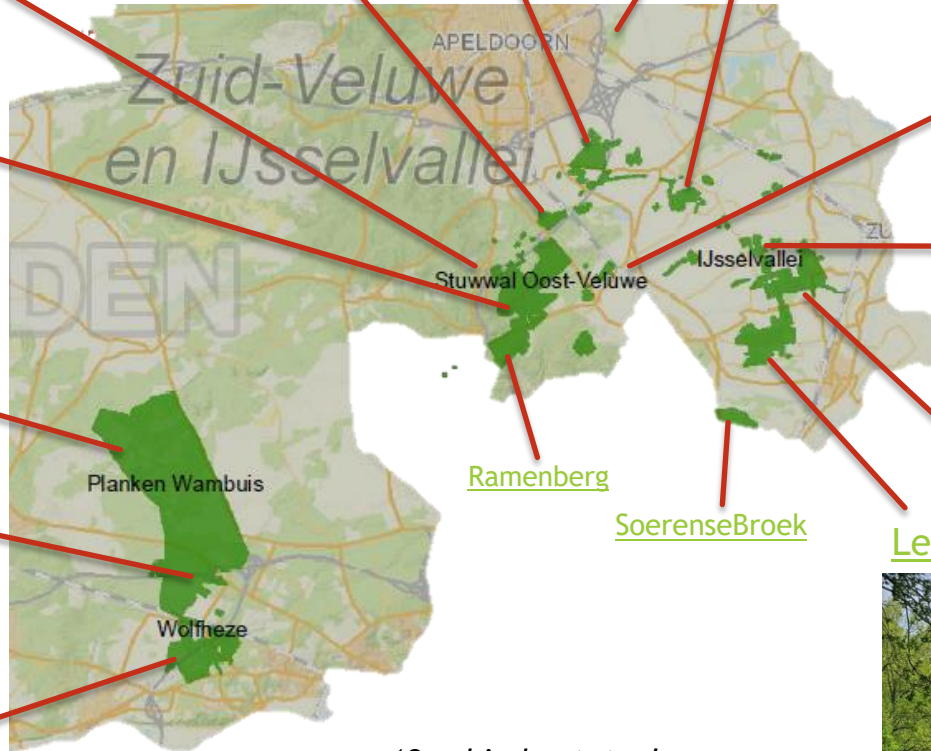
Loenense Hooilanden

De grote Modderkolk

Planken-wambuis

Munsterman

Woudhuizen

Empese-en-tondense-heide

Reijerscamp

Planken Wambuis

Ramenberg

SoerenseBroek

LandgoedVoorstonden

Wolfheze

Wolfheze

Leusveld

18 gebieden totaal